

GEOGRAPHICA SLOVENICA 20.

GEOGRAFSKA PROUČEVANJA ŽIVLJENSKEGA OKOLJA S PRIMERJAVO VZORČNIH OBMOČIJ NA ČEŠKEM IN V SLOVENIJI (FRENŠTATSKO IN ZGORNJA GORENJSKA)

Metka Špes

Inštitut za geografijo Univerze E. Kardelja v Ljubljani. Ljubljana, 1989. Uredila: Metka Špes in Oldrich Mikulík

Pričujoča številka Geographice Slovenice predstavlja rezultate II. slovensko-češkega posvetovanja, ki sodi v okvir bilateralnega sodelovanja med Inštitutom za geografijo Univerze E. Kardelja v Ljubljani in Geografskim inštitutom ČSAV (Češkoslovaška akademija znanosti) v Brnu.

Med leti 1985 in 1990 je to sodelovanje med obema geografskima inštitutoma usmerjeno na geografsko proučevanje sprememb socialnoekonomskih struktur glede na kvaliteto življenjskega okolja.

Samo posvetovanje pa je bilo namenjeno predstavitvi geografskih raziskav življenjskega okolja na primeru sondnih območij Frenštatsko (v ČSSR) in Zgornja Gorenjska (SRS). Srečanje 30 raziskovalcev, od tega 6 iz Češkoslovaške pa je bilo v Ljubljani med 22. in 27. majem 1989.

Rezultati raziskovanj so bili predstavljeni tako, da so omogočili sprotno primerjavo raziskovalnih izkušenj in metod dela na primeru obeh sondnih območij (Frenštatsko, Zgornja Gorenjska). Na osnovi primerjalne analize proučevanih območij smo rezultate združili v skupna tematska poglavja, ki predstavljajo teoretsko-metodološke pristope pri proučevanju naravne in socialno-geografske značilnosti, vplive gospodarskih dejavnosti na življenjsko okolje, sedanje stanje in trende razvoja pokrajine in prognoze sprememb okolja.

V drugem delu publikacije pa so predstavljeni še rezultati proučevanj izbranih problematik, ki zahtevajo širšo predstavitev tako zaradi aktualnosti kakor izbranih metod geografskega proučevanja življenjskega okolja oziroma za ponazoritev različnih raziskovalnih izhodišč med raziskovalci obeh geografskih institucij.

VIDEO FILM: DEGRADACIJA VODA V SPODNJEM POREČJU KRAŠKE LJUBLJANICE

(dolžina 24 minut, tonski komentar, Produkcija: IGU in Videocenter Ljubljana)

Mitja Bricelj

V filmu gre za prikaz pokrajine in nekaterih oblik degradacije voda v spodnjem porečju kraške Ljubljane (občina Logatec) in njenih izvirov na robu Ljubljanskega barja.

Logaška planota je s padavinami nadpovprečno bogata slovenska pokrajina, hkrati pa gre pod njo za intenzivno pretakanje kraških voda iz širšega zaledja porečja (1000 km²). Površje je gozdno in redko naseljeno. Razmeroma redki industrijski obrati pa na različne načine prispevajo znaten delež k onesnaževanju kraških voda (pri organskem onesnaževanju voda imajo družbene dejavnosti 4,5 -krat večji delež kot prebivalci sami). Neurejena odlagali-

šča odpadkov (63 lokacij na 170 km²) so dejavnik, ki zaradi fizičnih razmer (okoli 2000 mm padavin/leto in dobro prepustne kamninske podlage) tudi močno ogrožajo kakovost kraške vode v neposrednem zaledju njenih izvirov na robu Ljubljanskega barja. K temu pa je treba dodati še znatne emisije, ki nastajajo ob cesti in železnici. Iz izpušnih avtomobilskih plinov se na tem področju sprosti na leto čez 4 tone svinca, ob zimskem posipanju cest na stotine ton soli ter drugih snovi, ob železnici pa zaradi vzdrževanja prog pred pleveli še na stotine kilogramov herbicidov. Prometne nesreče ob katerih prihaja do razlitja kemikalij nevarnih za okolje pa ogroženost